Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Wstęp do pradziejów powszechnych - ćwiczenia , PG_00200152		
Kierunek studiów	Archeologia (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	1	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	zaliczenie
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr Łukasz Pospieszny	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu	dr Łukasz Pospieszny dr Andrzej Kasprzak	

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	18.0	50

Cel przedmiotu	Wstępne zapoznanie studenta ze schematem pradziejów w wymiarze ogólnoeuropejskim i polskim. Szczególny nacisk położony bedzie na kwestie zmienności kultury materialnej.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[ARCHL3_K02] Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych	Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych związanych z rozwojem kulturowym społeczności zamieszkujących ziemie polskie i Europę w pradziejach. Potrafi zasięgać opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych. Odpowiednio formułuje pytania odnoszące się do ogólnych zagadnień z zakresu archeologii pradziejowej.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[ARCHL3_W01] Zna i rozumie wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu archeologii oraz ujęcia teoretyczne służące wyjaśnianiu zależności między nimi. Posiada uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu nauk humanistycznych	Zna i rozumie ogólny schemat podziału pradziejów i podstawowe charakterystyki poszczególnych jednostek (epoki, kultury - zasięg, datowanie, wyznaczniki).	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_W05] Zna główne zagadnienia prahistorii Europy w ujęciu porównawczym	Zna prahistorię porównawczą Europy i Polski. Rozumie różnice pomiędzy poszczególnymi epokami.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy z zakresu pradziejów ziem polskich i Europy. Jest w stanie zweryfikować nowo nabytą wiedzę z tego zakresu.	[SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[ARCHL3_U08] Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	Potrafi samodzielnie planować i realizować własną naukę pradziejów pod kątem wyboru przyszłych zainteresowań/ specjalizacji badawczej na kierunku archeologia.	[SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta

Treści przedmiotu

Wprowadzenie do archeologii jako nauki.

Wprowadzenie do pojęć typu: pradzieje, prahistoria, protohistoria, archeologia, źródła archeologiczne.

Omawianie pradziejów Świata, Europy i Polski w porządku chronologicznym ze szczególnym naciskiem na:

1. Antropogenezę i początki kultury człowieka

2. Zmiany gospodarcze i społeczne stanowiące istotne cezury w rozwoju społeczności ludzkich (neolityzacja, upowszechnianie się brązu, żelaza, ewolucja technik rolniczych)

3. Rolę czynników środowiskowych w kontekście dynamiki zmian w obrębie społeczności ludzkich w trakcie poszczególnych okresów pradziejowych.

4. Zapoznanie studentów z podstawowymi kategoriami zabytków przewodnich charakterystycznych dla poszczególnych okresów pradziejów.

5. Rozpoznawanie poszczególnych kultur archeologicznych w oparciu o cechy obrządku pogrzebowego, formy osadnictwa oraz charakterystyczne zabytki.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Wiadomości z geografii i historii (najdawniejsze dzieje człowieka i historia starożytna), umiejętność krytycznego porównywania różnych kategorii danych i wskazywania zależności.

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Ocena pracy na zajęciach	51.0%	50.0%
Kolokwium z całości zakresu zajęć	51.0%	50.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Kaczanowski P., Kozłowski J. K. Najdawniejsze dzieje ziem polskich, Wielka historia Polski, t. 1,1998, Kraków. Kozłowski J.K. (red.) Prehistoria, Encyklopedia historyczna świata, t. 1, 1999, Kraków. Kozłowski J.K. (red.) Wielka Historia Świata. Świat przed "rewolucją" neolityczną, 2004, Kraków. Bogucki P., Crabtree P. J. (red.) Ancient Europe 8000 B.C.–A.D. 1000: Encyclopedia of the Barbarian World, 2004, New York. Urbańczyk P. (red.) The Past Societies 1-5. Polish lands from the first evidence of human presence to the Early Middle Ages, 2017, Warszawa.
	Uzupełniająca lista lektur	Ciesielska A., Społeczeństwa Europy pradziejowej. Podręcznik dla studentów archeologii i historii, 2011, Poznań. Ostoja- Zagórski J., Najstarsze dzieje ziem polskich, 2005, Bydgoszcz. Rozmus D. Powrót do Laetoli. Z rozważań nad początkami człowieka i prawa, 2020, Kraków.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1. Antropogeneza, 2. Paleolit, epipaleolit i mezolit, 3. Neolit i neolityzacja, 4. Eneolit i kultury megalityczne, 5. Subneolit, 6. Wczesna epoka brązu, 7. Późna epoka brązu i wczesna epoka żelaza	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.